

Werkgroep Balkan

5 juli 2012

Gedachtewisseling met een Kosovaarse delegatie

Aanwezigen:

- **Suzan Novobrdali**, woordvoester van de delegatie en voorzitter van de commissie voor de Mensenrechten, Seksegelijkheid, Verdwenen Personen en Petities (commissie “mensenrechten”)
- **Goran Marinkovic**, voorzitter van de commissie voor de Rechten en Belangen van de Gemeenschappen en de Repatriëring (commissie “gemeenschapsbelangen”)
- **Elmi Recica**, eerste ondervoorzitter van de commissie “gemeenschapsbelangen”
- **Rita Hajzeraj**, eerste ondervoorzitster van de commissie « mensenrechten »
- **Rasim Demiri**, lid van de commissie « gemeenschapsbelangen »
- **Albana Gashi**, lid van de commissie « mensenrechten »
- **Natyra Avdiu**, ngo « Youth Initiative for Human Rights »
- **Bogoljub Staletovic**, adjunct-ombudsman
- **Natasa Prica-Tisma**, secretaris commissie « gemeenschapsbelangen »
- **Rrahim Demaj**, secretaris commissie « mensenrechten »
- **Elita Vokshi**, projectmanager van de OVSE
- **Lumni Rama**, tolk Albanees
- **Lejla Selimi**, tolk Servisch
- **Jasna Dobricik**, ambtenaar OVSE

- **Karl Vanlouwe**, senator, voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging
- **David Geerts**, kamerlid, ondervoorzitter van de Werkgroep Balkan
- **Kim Verwimp**, medewerkster van David Geerts
- **Serge De Ryck**, secretaris van de Werkgroep Balkan
- **Gerda Moors**, secretaris van voornoemde Senaatscommissie
- **Martin Gennart**, secretaris van de Kamercommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen
- **Geoffrey Morre**, ambtenaar Senaat

De heer Recica, eerste ondervoorzitter van de commissie « gemeenschapsbelangen », stelt dat België binnen de Europese Unie veel heeft gedaan voor Kosovo. Slechts vijf landen erkennen de onafhankelijkheid van Kosovo niet : Spanje, Griekenland, Cyprus (dat het EU-voorzitterschap overneemt), Slovenië en Roemenië. Kosovo evolueert naar de volle onafhankelijkheid maar kan veel leren van partnerlanden inzake het respect voor de minderheden en de mensenrechten. De migratieproblemen staan hoog op de Europese agenda. De migratiestromen moeten absoluut worden beheerst. De terugkeer – repatriëring – moet in samenwerking met de Europese autoriteiten goed worden georganiseerd.

De heer Vanlouwe herinnert eraan dat België sedert 1830 onafhankelijk is maar gaandeweg is geëvolueerd naar een federale staat. De basis van een moderne staat blijven de moderne vrijheden – van meningsuiting, van godsdienst, enzovoort – vooral waar veel gemeenschappen eigen minderheden vormen.

De heer Geerts stelt dat zowel de meerderheid als de oppositie vertegenwoordigd zijn (hijzelf is lid van de sp.a en van de regeringsmeerderheid, de heer Vanlouwe is daarentegen lid van de N-VA, de grootste partij in België die slechts in het noorden bestaat en niettemin tot de oppositie behoort) en, in principe, zowel Nederlandstaligen als Franstaligen. In een moderne democratie moet het maatschappelijk middenveld eveneens vertegenwoordigd zijn. Kosovo zal zich met zijn buurlanden moeten verzoenen en de wonden van de oorlogsjaren helen om een begin te maken met een economische opleving. Ook de migratiestromen moeten worden beheerst anders dreigt Kosovo zonder de nodige arbeidskrachten te vallen. In de jaren 2005 tot 2007 had de Kamer een project lopen met het Kosovaarse parlement. Sedertdien is er niet veel meer gebeurd. De spreker waarschuwt voor de moeilijkheid een regering te vormen als al te zeer de nadruk wordt gelegd op de gemeenschapsbelangen. Hij citeert Bosnië als tegenvoorbeeld. Ook in België is de regeringsvorming recentelijk zeer moeilijk gebleken. Wat was het resultaat van een Servisch referendum in het noorden van Kosovo ?

De heer Recica (zie hoger) antwoordt op deze laatste vraag dat het referendum een initiatief van Servische burgers was waarvan de uitslag niet kon worden erkend omdat het niet volgens de geldende kieswetgeving werd georganiseerd. De problemen van de Servische minderheid in een grotendeels door Albanezen bevolkte staat zullen slechts door dialoog kunnen worden opgelost.

Mevrouw Novobrdali, woordvoester van de delegatie, stelt dat het 120 leden tellende parlement van de jonge staat al heel wat wetten heeft goedgekeurd om de mensenrechten en de rechten van de minderheden te garanderen – tegen discriminatie, tegen huiselijk geweld, voor seksegelijkheid, voor vrijheid van godsdienst, voor toegang tot openbare documenten, voor een harmonische taalwetgeving, enzovoort – allemaal conform de internationale standaarden. Voor sommige minderheden – de Bosniërs en de zigeuners – is het probleem dat speciaal voor hen moet worden voorzien in onderwijs. Met de buurlanden moet inderdaad naar de toekomst, niet naar het verleden, worden gekeken. De Kosovaarse economie slabakt evenwel. Er is veel werkloosheid. De sociale problemen zijn even dringend als de politieke problemen.

De heer Marinkovic, voorzitter van de commissie “gemeenschapsbelangen”, lid van de Servische minderheid, geeft meer uitleg over de werking van de commissie die hij voorziet en twaalf leden telt, doorgaans één lid per minderheid. Wetten die niet conform de internationale standaarden zijn, moeten worden geamendeerd. Het probleem is niet alleen de goedkeuring van de wetten, maar vooral hun tenuitvoerlegging. De taalwetgeving – ondanks het naast elkaar bestaan van twee officiële talen en de oprichting van een heus taalagentschap – wordt niet altijd gerespecteerd. Eerlang zullen de grootste gemeenschappen hun eigen radio- en televisiezender krijgen.

Mevrouw Hajzeraj, eerste ondervoorzitster van de commissie “mensenrechten” en lid van de oppositie, wenst meer te vernemen over de agenda van de IPU met betrekking tot

Kosovo. De spreekster merkt op dat de minderheden soms meer rechten hebben dan de meerderheid.

De heer Gashi, lid van de commissie “mensenrechten” en voorzitter van de Bosnische partij, waarvan vier leden zitting hebben in het parlement, stelt dat de rechten van de Bosnische minderheid grotendeels worden gerespecteerd. In vijf gemeentes is Bosnisch zelfs de officiële taal. De spreker dankt België voor de opvang van vluchtelingen uit Kosovo, of ze nu als economische dan wel als politieke vluchtelingen worden aangemerkt.

De heer Vanlouwe merkt op dat ook in België, meer bepaald in Brussel, de taalwetgeving niet altijd wordt gerespecteerd. De economische crisis heeft een wijziging van het beleid ten aanzien van de migranten tot gevolg gehad. Het beleid is strenger geworden en tevens het voorwerp van onderhandelingen met de Oost-Europese landen, waaronder Kosovo, om de migratiestromen beter te beheersen.